

P I C T U R A

Jaarverslag 2015

Aanvraag Subsidievaststelling 2015 gemeente Dordrecht

&

Inhoudelijk verslag

Bijlage: Jaarrekening 2015 inclusief accountantsverklaring

Inleiding

Ondanks ingrijpende veranderingen, die noodzakelijk waren om de bezuinigingen op overheidssubsidies op te vangen, is Pictura er in geslaagd in 2015 een volledig programma van tentoonstellingen en activiteiten uit te voeren. Daarbij zijn drie inhoudelijke doelstellingen nagestreefd. Ten eerste is Pictura er voor haar leden. Zij krijgen de mogelijkheid hun werk te exposeren en collega-kunstenaars en kunstliefhebbers te ontmoeten. Ten tweede profileert Pictura zich als onderdeel van de Dordtse culturele infrastructuur. Dat betekent dat samen met collega-instellingen activiteiten worden georganiseerd zoals lezingen, debatten en concerten. Daarbij wordt, waar mogelijk, ook de lokale evenementen-agenda gevolgd. Ten derde wil Pictura een podium zijn voor eigentijdse beeldende kunst door aandacht te besteden aan actuele ontwikkelingen in de kunst en interessante kunstenaars uit binnen- en buitenland uit te nodigen hun werk in Dordrecht te presenteren.

Nadat Pictura in 2014 in Recklinghausen het werk van 14 werkende leden heeft laten zien, is de uitwisseling met de plaatselijke Kunstverein in 2015 voortgezet met een expositie in Dordrecht van het werk van 20 kunstenaars uit onze Duitse partnerstad. Uit deze uitwisseling zijn blijvende contacten ontstaan, die ook in 2016 weer zullen leiden tot gezamenlijke activiteiten.

In 2015 is voor het eerst een viertal galeriewandelingen georganiseerd. Onder leiding van een gids konden kunstliefhebbers kennismaken van met het gevarieerde aanbod van eigentijdse beeldende kunst in Dordrecht. Het is de bedoeling deze samenwerking tussen Pictura en vier galeries in Dordrecht ook de komende jaren voort te zetten en uit te bouwen en zodoende Dordrecht als kunststad beter te profileren.

Als podium voor eigentijdse beeldende kunst vormt Pictura een onmisbare schakel binnen het netwerk van culturele instellingen in de stad. Vanuit die positie wil Pictura ook de komende jaren verbindingen blijven leggen tussen beeldend kunstenaars, hun werk en het publiek. Die positie is letterlijk al eeuwen lang weinig veranderd. De kunst is daar steeds weer een nieuwe vorm en inhoud aan te geven. Het moet met de steun van de werkende en kunstlievende leden, het Dordtse publiek, de collega-instellingen, de gemeente Dordrecht en het lokale bedrijfsleven mogelijk zijn in 2024 het 250-jarige bestaan van het oudste kunstenaarsgenootschap van Nederland te vieren.

Bert te Kiefte

Voorzitter Pictura

Inhoudelijk verslag

Het inhoudelijk verslag behandelt de manier waarop invulling is gegeven aan de zeven subsidievoorwaarden die de gemeente heeft gesteld. Het gaat om voorwaarden ten aanzien van:

1. Het tentoonstellingsprogramma
2. Ontmoeting en uitwisseling
3. Platform voor debat, concerten en lezingen
4. Samenwerking met collega-instellingen
5. Marketing en publiciteit
6. Jongeren
7. Verbreding draagvlak

1. Het tentoonstellingsprogramma

Pictura heeft in 2015 negen exposities georganiseerd.

11 januari t/m 15 februari 2015

Tentoonstelling: *Radical Weakness*

Kunstenaars: Ton Schuttelaar en Jack Segbars

Aantal bezoekers: 584

Ton Schuttelaar en Jack Segbars verkenden in de expositie *Radical Weakness* wat het beeld nog vermag binnen de huidige condities van beeldproductie. Het begrip 'zwak teken' (een concept van Boris Groys) diende hierbij als dwingende leidraad.

21 februari t/m 5 april

Tentoonstelling: *3 Dordtse Beeldhouwers*

Kunstenaars: Jan Timmer, Gerhard Lentink en Roel Teeuwen

Aantal bezoekers: 1547

De beeldhouwers Jan Timmer, Gerhard Lentink en Roel Teeuwen hebben gemeen dat ze al jaren autonome beelden maken, in de regio Dordrecht werken en tot de top van de hedendaagse Nederlandse beeldhouwkunst gerekend kunnen worden. Werk van deze kunstenaars is in diverse collecties van musea in binnen- en buitenland opgenomen. Hun werk is daarentegen geheel verschillend, niet alleen in materiaalgebruik, maar ook in werkwijze en visie. De expositie werd mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van het Dordtse bedrijf KVMC

Jan Timmer

Beeldhouwen is een complex proces, een synthese van een groot aantal factoren. Hierin spelen zowel intuïtie als bewustzijn een belangrijke rol. Om een beeld te maken is het van vitaal belang te weten wat we willen uitdrukken, anders kunnen we geen maximale expressie bereiken..

Gerhard Lentink

In zijn beelden streeft Lentink naar een verzoening van uitersten; naar een verzoening van de organische vormen van de menselijke anatomie met de rechtlijnigheid van de mathematische constructie. Vaak hebben zijn beelden een mythisch karakter in hun verwijzing naar het universele.

Roel Teeuwen

De sculpturen van Teeuwen zijn voor zijn gevoel meer en meer gaan wankelen op de smalle rand tussen artefact en kunstwerk. Met één been staan ze in de wereld van de doelgericht gemaakte voorwerpen en met het andere been in de wereld van de kunst.

11 april t/m 24 mei 2015

Tentoonstelling: *Machines Célibataires: 100 jaar later*

Kunstenaars: Raymond Barion, Jan van de Pavert, Ab van Hanegem, Henri Jacobs en Marieke van Diemen

Aantal bezoekers: 993

De aanleiding voor deze groepstentoonstelling, met vier oud-studenten van Raymond Barion van Academie St. Joost Breda, is een serie lessen kunstgeschiedenis die hij begin jaren tachtig gaf met de titel *Vrijgezellenmachines*. Michel Carrouges publiceerde onder deze mysterieuze titel in 1954 een boek waarin hij fantasiemachines in de beeldende kunst en literatuur besprak die allemaal een vergelijkbare thematiek hadden. Op basis van dit boek stelden Harald Szeemann en Jean Clair in 1975 een tentoonstelling samen met als titel *Les machines célibataires*, die onder meer te zien was in Bern, Parijs, Amsterdam en Wenen.

Het boek *Vrijgezellenmachines* gaat om een aantal schrijvers en beeldende kunstenaars die tussen 1850 en 1925 de relatie tussen de geslachten en de relatie tussen de mens en het goddelijke voorgesteld hebben als een eenvoudig mechaniek. Voorbeelden zijn de machine in *De strafkolonie* van Kafka en *Het grote glas* van Duchamp, dat in 1915 (100 jaar geleden) voor het eerst te zien was.

De deelnemende kunstenaars waren:

Henri Jacobs wiens zeer precies en obsessieel geconstrueerde interieurs zeker verwantschap vertonen met *Het grote glas* van Duchamp.

Jan van de Pavert die in de zich spiegelende arena's en theaters in was en gips het thema van de collectieve blik aan de orde stelt.

Marieke van Diemen die vooral ook de rol van het kijken en de ready made gethematiseerd heeft.

Ab van Hanegem die door het gebruik van de isometrie de techniciteit van de moderne wereld behandelt.

Raymond Barion wil 'kijk-machinaties' via architectuurmodellen zichtbaar maken.

1 juni t/m 16 juni 2015 dakverbouwing. Geen tentoonstelling.

13 juni t/m 5 juli 2015

Tentoonstelling: *Performances en Bas Damme*

Kunstenaars: Diverse en Bas Damme

Aantal bezoekers: 703

In de weekenden van 13 juni tot en met 28 juni 2015 organiseerde Pictura Dordrecht samen met Experience een performancefestival. Een performance is de meest directe en confronterende kunstvorm waarin communicatie, kwetsbaarheid en het menselijk falen belangrijke ingrediënten zijn.

Bas Damme tekent, eigenlijk altijd, ook als hij niet tekent. Hij registreert wat er in het dagelijks leven om hem heen gebeurt, wat hij meemaakt, hoort, ziet en voelt. Zijn werk zou je kunnen zien als een verzameling bladen uit z'n persoonlijk beeldend dagboek, vol van belevenissen, verhalen, herinneringen en gevoelens. De hier getoonde reeks is ontstaan in een bewogen periode.

4 juli t/m 26 juli 2015

Tentoonstelling: *Surrounded by sagacity*

Kunstenaars: Barbara Helmer, Josje Peters, Martijn Grooten, Laurien Dumbar, Steye Felix, Folke Janssen, Anita Hrnica, Just Quist en Daan Emmen

Aantal bezoekers: 343

Zonder in te boeten aan het belang van de formele traditionele thema's van de schilderkunst voert *Surrounded By Sagacity* je langs ideeën over waarde en realiteit van kunst. De negen kunstenaars in de tentoonstelling zoeken, wellicht zonder te vinden, naar de waarheid achter het idee dat kunst zich verhoudt tot ons denken over kunst. Pictura vulde zich met een presentatie bestaande uit recent werk van negen Nederlandse opkomende en mid-career kunstenaars.

1 augustus t/m 6 september 2015

Tentoonstelling: *VIA VIA*

Kunstenaars: 20 kunstenaars uit Recklinghausen

Aantal bezoekers: 577

Pictura presenteerde van 1 augustus tot en met 5 september 2015 schilderijen, tekeningen, ruimtelijk werk en installaties van twintig leden van de Vestische Künstlerbund uit Recklinghausen. Deze expositie, met de titel *VIA VIA*, is een vervolg op een presentatie met dezelfde naam van werk van veertien leden van Pictura, die in de zomer van 2014 werd gehouden in het Kutcherhaus in Recklinghausen.

11 t/m 13 september 2015

Tentoonstelling: *Kunstenaars van de ateliers van Pictura*

Kunstenaars: Dini Borst, Geerten Ten Bosch, Led Brand, Nico Hemelaar, Frits van der Horst, Maarten Mooren, Marleen Oud, Jan Willem van Welzenis en Ad Wesseling.

Aantal bezoekers: 439

In het weekend van 11, 12 en 13 september hebben we een weekendtentoonstelling georganiseerd met het werk van alle kunstenaars uit de ateliers van Pictura. Met de open monumentendagen wilden we een aantrekkelijk en interessant goed overzicht geven van de verschillende disciplines die in het gebouw te vinden zijn.

19 september t/m 25 oktober 2015

Tentoonstelling: *Between Lightness and Gravity*

Kunstenaars: Nico Parlevliet

Aantal bezoekers: 909

Al heel lang is geluid het onderzoeksterrein van Nico Parlevliet. Om klank te ontrafelen en zichtbaar te maken, werkt hij aan geluidssculpturen, mechanieken, installaties en video's. Het beeld, de vorm, wordt bepaald door de functie om geluid te produceren. Door geluid ontstaat vorm. Verandering, beweging, speelsheid en toevallige element daarin, zijn de oorsprong van Nico Parlevliets fascinatie. Nico Parlevliet won in 2013 de Picturaprijs. Deze tentoonstelling vloeide daaruit voort.

31 oktober t/m 20 december 2015

Tentoonstelling: *Salon der Leden*

Kunstenaars: 67 Picturaleden

Aantal bezoekers: 1048

Tijdens de tentoonstelling Salon der Leden werden 67 kunstwerken geëxposeerd van onze werkende leden. In 2015 is ervoor gekozen om een thema aan de tentoonstelling te verbinden namelijk, *Stad aan het water*.

De werken waren van een meest uiteenlopende aard, stijl en techniek, 67 werken die een staalkaart vormen van mogelijke wegen die kunstenaars anno nu bewandelen.

Totaal aantal bezoekers

In 2015 hebben we 7143 bezoekers mogen ontvangen in Pictura.

2. Ontmoeting en uitwisseling: kunstenaarsgesprekken en rondgangen

Pictura wil een ontmoetingsplaats zijn voor kunstenaars en kunstliefhebbers. Daarvoor worden ondermeer kunstenaarsgesprekken georganiseerd, waarbij exposerende kunstenaars uitgedaagd worden hun werk toe te lichten. Bij tentoonstellingen waar meer werkende leden aan deelnemen organiseren we rondgangen. Tijdens deze rondgangen zijn de kunstenaars aanwezig om het werk toe te lichten. Aan kunstenaarsgesprekken en rondgangen kunnen zowel collega-kunstenaars als geïnteresseerd publiek deelnemen.

8 februari kunstenaarsgesprek
Radical Weakness
Gespreksleider: Henri van Nes

28 februari kunstenaarsgesprek
3 Dordtse beeldhouwers
Gespreksleider: Hendrik Groeneweg

23 mei kunstenaarsgesprek
Machines Célibataires
Gespreksleider: Marja Bosma

30 september Rondleiding
Between Lightness and Gravity
Rondleiding door Nico Parlevliet

7 oktober Rondleiding
Between Lightness and Gravity
Rondleiding door Nico Parlevliet

22 november Tour de Salon
Salon der Leden
Leden van Pictura geven een rondleiding

6 december Tour de Salon
Salon der Leden
Leden van Pictura geven een rondleiding

3. Platform voor debat, lezingen en concerten

In toenemende mate werkt Pictura samen met andere instellingen in Dordrecht. Op het gebied van literatuur, poëzie en muziek zijn diverse activiteiten georganiseerd. Daarbij wordt een breed publiek, waaronder bezoekers die niet eerder in Pictura zijn geweest, bereikt.

25 januari 2015 | Boekpresentatie Mooloolaba van Jan Willem van Welzenis

1 februari 2015 | Boekpresentatie The book unnoticed Art van Frans van Lent

5 maart 2015 | Sponsordag KVMC

7 maart 2015 | Sponsordag KVMC

3 april 2015 | Atelierbezoek B in Motion ontmoetingsreizen

6 juni 2015 | Voorleesexpres Voorlezen en atelierbezoek voor jonge kinderen

9 juni 2015 | Lezing door Kees van 't Hof over Jan Eikelboom

4 oktober 2015 | Vocaal concert van La Banda Bardi

19 november 2015 | Uitreiking van de Picturaprijs 2015 aan Frans van Lent

26 november 2015 | Lezing over de geschiedenis van Pictura door Sander Paarlberg

4. Samenwerking met collega-instellingen

Pictura ziet in alle kunst- en cultuurorganisaties binnen Dordrecht een potentiële kandidaat om mee samen te werken en richt zich actief op het tot stand komen van samenwerkingsverbanden met deze instellingen, organisaties en verenigingen.

Samenwerking in het kader van concrete activiteiten is er in 2015 geweest met:

- B in motion
- Eightfold
- Voorstraat Noord
- Dordrecht Marketing
- Dordrechts Museum
- Vereniging Dordrechts Museum
- Voorleesexpress
- DordtYart
- ToBe
- La Banda Bardi
- KVMC
- Kunstrandje Dordt: galerieroute i.s.m. vier Dordtse galleries
- Stedenband Dordrecht – Varna
- Stedenband Dordrecht - Recklinghausen

5. Marketing en publiciteit

Het is lastig om zonder noemenswaardig budget de activiteiten van Pictura onder de aandacht te brengen. De nieuwe sociale media bieden daarvoor deels een oplossing. Vooral Facebook blijkt een breed en jong publiek te bereiken. Inmiddels heeft Pictura ca. 2700 likes. Op de website van Pictura (www.pictura.nl) is informatie te vinden als een jaarkalender met de activiteiten en tentoonstellingen, maar ook de kunstwerken die wij aanbieden bij Van Muur naar Muur. We merken na de vernieuwing dat de site intensiever wordt geraadpleegd.

Uitnodigingen, affiches en flyers vormen nog steeds belangrijke media voor het aankondigen van tentoonstellingen. We verspreiden ons drukwerk niet alleen lokaal, maar ook landelijk zodat een groter publiek op de hoogte is van de tentoonstellingen. Daarbij ontvangen werkende leden, kunstlievende leden en geïnteresseerden eens per maand een digitale nieuwsbrief met daarin de geplande tentoonstellingen en activiteiten.

Lokale kranten hebben in 2015 meer aandacht besteed aan de tentoonstellingen in Pictura. In 2015 stonden in De Stem van Dordt, Dordt Centraal en AD de Dordtenaar vaak artikelen over onze tentoonstellingen en activiteiten. Mede door deze publiciteit mochten we meer bezoekers welkom heten.

Het Picturablاد is in 2015 drie maal uitgekomen. Dankzij de trouwe financiële steun van onze kunstlievende bedrijven Leeman, Verheijden, Huntjens Advocaten, Trivire en Drukkerij Morks&Holster alsmede de inzet van het redactieteam lukt het nog steeds het Picturablاد met een oplage van 500 exemplaren uit te brengen.

6. Jongeren

Pictura ziet jongeren als een belangrijke doelgroep. Pictura is voor zijn continuïteit aangewezen op jonge kunstenaars en kunstliefhebbers, zowel in het publiek als in het ledenbestand. Om jongeren aan te trekken, worden meer activiteiten afgestemd op een jonger publiek.

Het educatieprogramma met leuke en leerzame workshops en een rondleiding is geschikt voor het basis- en voortgezet onderwijs. We blijven aan het educatieprogramma werken zodat we een geschikte en op maat gemaakte workshop kunnen aanbieden aan scholen.

De rondleiding en workshops hebben we in 2015 veelvuldig aangeboden aan jongeren.

[Duik in het kunstenaarsleven](#) | *Een rondleiding door de tentoonstelling en een atelier*

[Schilderen zoals de beroemde Schotel of Van Strij](#) | *Schilderen als een Picturiaan*

[Terug in de tijd](#) | *Modeltekenen in Pictura*

[Dromen en drama's](#) | *De magie van het etsen*

[Branding](#) | *Je eigen logo in lino op een T-shirt*

7. Verbreding draagvlak

Pictura is een actieve vereniging met ruim 120 werkende en 80 kunstlievende leden. Als podium voor hedendaagse kunst organiseert Pictura tenminste acht tentoonstellingen per jaar. Bezoekers krijgen hier de kans om in contact te komen met recente ontwikkelingen in de kunstwereld. We willen graag een breed publiek naar Pictura trekken, daarom worden rondom het tentoonstellingsprogramma veel activiteiten georganiseerd, zoals lezingen, concerten, rondleidingen, kunstenaarsgesprekken en debatavonden. Speciaal voor leerlingen van het basis- en voortgezet onderwijs heeft Pictura een educatieprogramma ontwikkeld waarmee scholieren bewust leren omgaan met kunst, als persoonlijk expressiemiddel en als cultureel verschijnsel.

Per tentoonstelling wordt een flyer gedrukt met informatie over de te bezoeken tentoonstelling en de kunstenaars waar werk van te bezichtigen is. Met behulp van onze maandelijkse digitale nieuwsbrief houden we onze kunstlievende leden, werkende leden en geïnteresseerden op de hoogte van geplande tentoonstellingen en activiteiten.

Het Teekengenootschap Pictura staat in een lange traditie. De redenen waarom Dordtse kunstenaars zich in 1774 georganiseerd hebben, het gezamenlijk beoefenen van de tekenkunst, kunstbeschouwing en het houden van exposities, zijn nog steeds van kracht. Ook in 2015 konden tekentalenten zich verder bekwamen in het modeltekenen. Elke twee weken komen ca. 15 liefhebbers bijeen om te tekenen naar levend (naakt)model.

Het streven van Pictura is aandacht te besteden aan de actualiteit binnen de hedendaagse beeldende kunsten op nationaal en internationaal niveau en aan de ontwikkelingen op lokaal niveau met werk van Picturaleden. De vereniging draagt bij aan het verbeteren van het landelijke en lokale kunstklimaat en daarbij wil Pictura Dordrecht als toonaangevende kunstenaarsstad op de kaart zetten. Samen met de gemeente Dordrecht, het Dordrechts Museum en andere instellingen in de stad geeft Pictura kleur aan kunst en cultuur.

8. Begroting 2016

Op 23 september 2015 is de Algemene Ledenvergadering akkoord gegaan met de begroting 2016.

Baten	
Subsidie exploitatie	68240
Subsidie ID banen	11250
Subs. Tentoonstellingen/fondsbijdr.	5000
Sponsoring	5000
Contributies	18400
Sociëteit	8000
Opbrengsten activiteiten	1000
Exposities/kunstverkoop	1000
Zaalverhuur	2000
Entree	300
Overige baten	0
Kunstl.bedrijven/advertenties	1500
Verkoop obligatie	
Totaal Baten	121690

Kosten	
Lonen en salarissen	35000
Inhuur	10000
Sociale lasten	5000
Overige personeelskosten	400
Huisvestingskosten	36300
Sociëteit	8000
Activiteiten	2500
Exposities	5000
Pictura Bulletin	3600
Picturaprijs (2jaarlijks)	
Picturaprent	
Leden en sponsorwerving	2000
Afschrijvingen	366
Overige bedrijfskosten	11220
Totale kosten	119386
Rentelasten-baten	500
Resultaat	2804

9. Tot Slot

Pictura is een vereniging van kunstenaars en kunstliefhebbers. Eind 2015 telde het ledenbestand 123 werkende (professionele) leden en 85 kunstlievende leden. Het hoogste orgaan van de vereniging is de Algemene Ledenvergadering, die tweemaal per jaar bijeenkomt. Binnen de vereniging zijn tal van mensen actief om de eigentijdse kunst in Dordrecht over het voetlicht te brengen en de organisatie draaiende te houden. Zonder hun bijdragen kan Pictura niets. In 2015 hebben de volgende mensen zich actief ingezet voor Pictura.

Dagelijks Bestuur

- Bert te Kieft (voorzitter)
- Renate Slikkerveer (penningmeester)
- Jodi Broekman (bestuurslid)
- Ron Weijers (bestuurslid)
- Ad Wesseling (bestuurslid)

Kunstlievende bedrijven (sponsors)

- Leeman, Verheijden, Huntjens, Advocaten,
- Trivire
- Drukkerij Holster

Tentoonstellingscommissie & Ballotagecommissie

- Herman Lamers, kunstenaar en docent AKV st Joost
- Yvo van der Vat, kunstenaar
- Jeanne Rombouts, kunstenaar
- Marianne Grootenboer, kunstenaar
- Iris Cornelis, RAM Foundation
- Rick Koren, kunstenaar

Redactie Picturablad

- Wil Boesten, schrijver
- Michel van Kampen, filosoof
- Gaby van der Zee, tekstschrijver
- Laure van den Hout, tekstschrijver
- Theun Okkerse, vormgever

Medewerkers

- Evertine van Alphen, projectleider tentoonstellingen & activiteiten
- Frank Storm, beheerder

Vrijwilligers

- Marieke Pols, communicatie
- Wilma van den Berg, ledenadministratie

Suppoosten/gastvrouwen

- Francis, Gea, Hanneke, Marjolijn, Nellie, Jolande, Jet, Marring en Anita

Kascommissie

- Arny Beem
- Ron Gennisse

Comité van Aanbeveling

- Marijke Maes, voormalig voorzitter Dock
- Diana Wind, directeur Stedelijk Museum Sliedrecht
- Paul Engelsman, directeur PeopleArt International BV en voorzitter Wil Ferwerda Foundation
- Hendrik Groeneweg, architect & voorzitter stichting de Stad
- Jos Huntjens, advocaat en voormalig voorzitter Pictura
- Wim van der Linden, directeur-bestuurder Trivire
- Jules van de Vijver, voorzitter Raad van Bestuur HKU